

BESLUT

1996-05-28 231-237-96

rek + mb

NATURRESERVATET FURNÄSUDDE DOMÄNRESERVAT I MARIESTADS KOMMUN

Naturreservatets namn Furnäsudde Domänreservat

Kommun: Mariestad

Socken: Hassle

Fastigheter: Del av Sundsmarken 2:1

Läge: Ca 13 km NNO Mariestad.

Kartor: Topografiska kartan 9D Mariestad SO
Ekonomiska kartan 09347, 9D4h

Gränser: Reservatets gräns utgörs av innerkanten av den
punktstreckade linjen på bifogad karta.
Bilaga 1.

Areal: 3,4 ha

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

Markägare: AssiDomän AB

NATURFÖRHÅLLANDEN

Furnäsudde Domänreservat utgör en del av Östersundets östra strand. Området begränsas av strandskogar utmed Vänern i väster och norr, granskog i öster samt sumpig björkskog i söder. Skogsmarken utgörs av svallad morän. Närmast stranden är marken dynartad med utpräglad sandiga jordarter.

Trädskiktet i området domineras av högväxt tall med visst inslag av gran, särskilt vid den östra gränsen. I exponerade lägen är tallarna kortare och vindpåverkade. Huvudbeståndet av tall är mycket gammalt med en ålder av 200 - 250 år. Naturlig föryngring sker allteftersom

luckor uppstår i skogen. Området hyser även flera döda och halvdöda träd vilket gynnar hålbbyggande fågel. Stubbar förekommer inom området vilket tyder på att omkullfallna träd tagits bort och att visst uttag gjorts för att gynna de gamla tallarna.

Vegetationen är artfattig men representativ för mager tallskog. Bland karaktärsarterna förekommer lingon, blåbär, kruståtel, ljung, ängskovall och olika smalbladiga gräsarter. Även lavrika och fältskiktsslösa partier förekommer. Inom glesare partier sker en stark föryngring av tall.

Området sluttar något mot stranden. Jordarten är svallad morän med sand som dominerande fraktion. Ett mindre flygsandsområde finns inom reservatet. Tydliga strandvallar förekommer.

Möjligheterna till friluftsliv inom området är begränsade på grund av svårigheten att nå området med bil eller att lägga till med båt på grund av de långgrunda stränderna. Området har dock god framkomlighet och är ett attraktivt strövområde.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Området avsattes 1943-01-21 som domänreservat. I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde Länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges ett långsiktigt skydd som naturreservat. Furnäsudde Domänreservat hörde till de områden som Länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och AssiDomän AB slöt 1995 ett avtal om naturreservatsbildning för ett antal särskilt värdefulla domänreservat i hela landet. Furnäsudde Domänreservat är ett av de områden som omfattas av avtalet. Enligt avtalet har inga gränsrevideringar aktualiserats.

Förslag till beslut och skötselplan har utarbetats av Länsstyrelsen i enlighet med villkoren i avtalet mellan Naturvårdsverket och AssiDomän AB. Samråd har därvid skett med företrädare för AssiDomän Skog & Trä AB. Förslaget har remitterats till AssiDomän Skog & Trä AB, Naturvårdsverket, Skogsvårdsstyrelsen, Skaraborgs Läns Naturskyddsförening och Mariestads kommun. Skogsvårdsstyrelsen har framfört synpunkter bl a beträffande områdets omfattning och skogsbrand. I övrigt har inga synpunkter framförts förutom namnsättningen av reservatet. Synpunkterna har föranlett en ändring av reservatets namn.

GRUND FÖR BESLUT:

Naturvärden:

Furnäsudde Domänreservat utgör en värdefull gammal barrskog med mycket lång kontinuitet. Detta område med strandvallar vid Vänerens strand och med mycket gamla tallar saknar motsvarighet i denna del av länet. Reservatet ligger inom strandområde som omfattas av geografiska bestämmelser (SFS 1987:247).

Syfte:

Att för framtiden bevara ett för vinden starkt utsatt bälte av mycket gammal strandnära tallskog, där skogen får fritt utvecklas mot urskogskaraktär. Varje form av ingrepp i området

strider mot syftet med reservatsbildningen. Området bör särskilt skyddas på grund av dess mycket långa skogliga kontinuitet, dess strandvallar och tilltalande landskapsbild.

Bedömning:

De höga naturvärdena gör att ett långsiktigt skydd av området är angeläget. Med hänsyn till reservatets värden och syften kommer markanvändningen att försvåras avsevärt. Därför erfordras reservatsförordnande. Förordnandet är förenligt med översiktsplanen för Mariestads kommun och Naturresurslagen.

Föreskrifterna är anpassade till reservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt på växt- och djurliv knutet till orörd skog.

BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (SFS 1964:822, senast omtryckt 1991:641) förklarar Länsstyrelsen Furnäsudde Domänreservat som naturreservat. Området avgränsas med innerkanten av den kraftigt punktstreckade linjen på bifogad karta, bilaga 1.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 - 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484, ändrad 1991:1165) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla för reservatet.

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER RESERVATSOMRÅDET

Utöver förbud och föreskrifter i andra lagar och författningar är det förbjudet att

- uppföra byggnad eller därmed jämförbar anläggning.
- uppföra mast, torn eller liknande anläggningar.
- anlägga mark- eller luftledning.
- anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförbar anordning.
- anlägga väg, parkeringsplats, led eller spång.
- anordna upplag.
- borra, spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt av något slag.
- utföra fyllning eller tippning.
- utföra dikning, dämning, rensning eller annan åtgärd som påverkar områdets hydrologiska förhållanden.

- avverka, gallra, röja eller utföra skogsvårdande åtgärd.
- ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
- framföra motordrivet fordon.
- använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel.
- kalka mark eller vatten.
- inplantera djur- eller växtarter.

Meddelade föreskrifter utgör inte hinder för åtgärder enligt skötselplan fastställd av Länsstyrelsen.

B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 9 § NATURVÅRDSLAGEN OM SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de anordningar utförs och de åtgärder vidtas inom reservatet som framgår av till detta beslut fogad skötselplan.

C. FÖRESKRIFTER ENLIGT 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM RESERVATET

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

- framföra fordon.
- tälta.
- rida.
- anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförbar anordning.
- göra upp eld.
- fälla träd och buskar, bryta kvistar eller på annat sätt skada vegetationen.
- plocka växter eller växtdelar med undantag för bär och matsvamp.
- anordna läger, sätta upp orienteringskontroller eller snitslade spår.
- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning.
- skada eller ta bort döda träd eller vindfällan.
- fånga och insamla ryggradslösa djur.

D. FÖRESKRIFTER ENLIGT 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN OM VÅRD OCH FÖRVALTNING

- Länsstyrelsen fastställer till beslutet fogad skötselplan. Planen skall ligga till grund för skötseln av naturreservatet.
- Naturvårdsförvaltare är Länsstyrelsen.
- Naturvårdsförvaltaren skall vid förvaltning av området samråda med markägaren.
- Reservatet skall utmärkas i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Med stöd av 12 § naturvårdslagen kan Länsstyrelsen i särskilda fall medge undantag från meddelade föreskrifter.

ANSVARSFÖRDELNING VID INSEKTSANGREPP ELLER LIKNANDE

Behovet av åtgärder inom reservatet vid insektsangrepp eller liknande skall bedömas av Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen i samråd.

Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen kommer efter reservatsbildningen att vara statens ansvar.

Detta beslut kan överklagas till regeringen. Miljödepartementet. Se bilaga formulär nr 1.

I detta ärende har landshövding Birger Bäckström beslutat och Ann-Margret Johansson, naturvård, varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även naturvårdsdirektör Rune Johansson, länsantikvarie Eva Björkman, länsarkitekt Inga Friberg-Karlsson och länsassessor Göran Fjellman deltagit.

Birger Bäckström

Ann-Margret Johansson

Vänern

43.1-45.1

Furnäsudde

Furnäsudde

Stora E

Lilla Bredskä.

Ved-
skäret

Öster-
halmen

Furnästarv

Sundstarv

Lätarna

EKENÄS

Marsvik

0 500 meter

